

II

45746

Leto II.

V Celji, dné 2. januarja 1892

Štev. 1.

Domovina

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo frankirati. — **Rokopisi** se ne vračajo. — **Za inserate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. **Velja** za celo leto 1 gld. 20 kr., za pol leta 60 kr. — **Denar** naj se pošilja: Upravitelju "Domovine" v Celji

Novo leto.

Navadno se človek veseli novega leta. Tudi časnik, so med tistimi, kateri se od nove enoletne dobe vsega dobrega nadejajo. Tudi mi ne gledamo preveč plašljivo v najbližnjo bodočnost. Vendar ne moremo spisati „novoletni članek“ tako, kakor bi ga želeli. Slovencem bi namreč radi za bodoče leto vse dobro voščili: Na političnem polji, da bi dosegli zaželeno in v postavi utemeljeno enakopravnost. Na gospodarskem polji boljše gnotno stanje vseh stanov po Slovenskem. Seveda, da želimo iz srca, da bi se vse te razmere v bodočem letu na bolje obrnile, a kaj pomagajo naše želje, ker ostanejo le tako zvane „pobožne želje“, skoro le „glas vpijočega v puščavi“.

V bodočem letu čaka Slovence skoro da le stara borba, kakoršne smo sicer vajeni iz prejšnjih let. Naši nasprotniki ne bodo odnehali; vladne in državne razmere se ne bodo ne na korist Slovanom v obče in ne Slovencem posebej na boljše obrnile. Na zunanjo stran se torej naše razmere ne bodo zboljšale, to je, število naših političnih nasprotnikov se v bodočem letu ne bode zmanjšalo, in vlada nam v bodoče ne bode nič bolj naklonjena, morebiti še manje, kakor do zdaj, če nam je sploh naklonjena bila kdaj. Gledé ravnopravnosti bomo torej Slovenci še čakali, predno se izvede tako, da bi Slovenci dobili to, kar Nemci in drugi avstrijski narodi že imajo. Mi nimamo ne svoje visoke šole, ne svojih strokovnih šol; še bogoslovske in učiteljske šole so čisto ali večinoma nemške, čeravno vzrejajo duhovnike in učitelje le za naš narod. In še celotna naša ljudske šole se vtika le preveč tuj jezik; meščanske šole slovenske nimamo. Slovenci niti ene, in ko je domoljubni bogatin hotel napraviti v Ljubljani slovensko meščansko šolo, vlada ni niti mezinca ganila, da bi bila to stvar pospešila.

Po pisarnah se po Slovenskem v obče le malo slovenščina rabi. Po c. kr. uradnih bode v bodoče do pičice veljalo, kakor do zdaj, da notranji jezik je in mora nemški biti. Zato pa se utegne veliko uradnikov tega načela prijeti še pri zunanjem poslovanju, kakor se je to do zdaj godilo in se neprestano prakticira, da tudi slovenske stranke dobé polno nemških dopisov. Takov pogled na bližnjo bodočnost ni vesel in tolažil.

Vendar moramo mi, in to lahko storimo, tudi z druge svetlejše strani načrtati, kakšno bode bodoče leto v narodnem oziru. Slovenci se od dne do dne bolj zavedamo svojih pravic, svoje narodnosti. Mi od dne do dne bolj čislamo svoj rod, svoj jezik, in se od dne do dne bolj organizujemo. Zato imamo v svojem notranjem, domačem življenju vedno več in več podpore in spodbuje. Ogromno število naših društev, med katerim je mnogo krepkih in čvrstih, velik broj gospodarskih zadrug, vedno več narodnih obrtnikov — to je naša krepka podpora, ki jamči, da bode naš narod tudi v bodoče krepko stal.

Slovenci, ki tako pridno pomnožujemo svoje slovstvo, pridobivamo si povsodi novih tal, v raznih zastopih, občinskih, okrajnih in deželnih. — V tem oziru nam je započeto in dobro vpeljeno delovanje nadaljevati tudi v bodočem letu. Povsodi se moramo mi vdeleževati, vse dobro, karkoli je v zvezi z našim napredkom, moramo pospeševati — strankarstvo v lastnem taboru pa ne gojiti. Nam mora biti celoskupni narod z vsemi njegovimi stanovi in ustanovami pred očmi. Cerkev nam mora biti sveta a šola spoštovana in čislana. Trgovina tako imenitna kot urad, kmet tako podpore vreden kakor rokodelc. Lepa kapelica tako hvalevredno podjetje, kakor dobro izpeljana cesta itd. itd.

Pred vsem moramo pa pot odpirati slovenskim časopisom, ki bodo potem nehoté izpodrinjevali nemške liste, katerih je še vse preveč po Slovenskem. Tam, kjer so slovenska tla zgodovinska, tam mora tudi sedanjost slovenska biti.

Celje je bilo od nekdaj slovensko selo; vse, kar se je tu preveč po nemško širilo, bilo je tuje, prisiljeno, nenaravno. Celje mora zopet slovensko postati. S Celjem vred morajo dobiti očiten slovenski obraz tista naša mesta in trgi, kjer ni podlage za nemštvo, kjer je nemščina le tuja rastlina med

drugimi domačimi koreninami, katerim jemlje ona le sok in moč. Kaj bomo naštevali te kraje, kjer tujstvo, zlasti gospodujoče tujstvo ni opravičeno! Naša naloga bode v bodočem letu, da spodbujamo domoljube v teh in drugih krajih, da pospešujejo naše narodno reč.

„Domovina“ se torej obilo podpore nadeja, od vseh domoljubov, osobito v naši spodnji štirski kronovini, kjer bode iz njenega središča širila na vse strani gorko rodoljubje. — Ozirala se pa bode tudi na to, da pospešuje s poučljivo besedo materialno stanje naših stanov, osobito kmetskega in rokodelskega. Radi tega bode poročala, kako delujejo naše posojilnice, kako bi se obrt pospeševala, kako kmetijstvo izboljševalo, osobito kako se vpeljavala novodobna vinoreja z ameriškimi trtami itd. itd. „Domovina“ je v kratkem času svojega obstanka pokazala, da ume svojo nalogo. Zato so jej pohvalo izrekli kar od kraja njeni čitatelji, in to od priprostega kmetiča in rokodelca do domoljubnega duhovnika in učitelja. Celo slovenski poslanci so se laskavo izjavili o njenem zadržaji. Zato bode srčno korakala tudi v novem letu po obširni in lepi slovenski domovini.

Celjske novice.

(Dr. J. Vrečko in Franc Lončar proti „Deutsche Wacht“). Omenili smo že zadnjič, da sta gg. dr. J. Vrečko in Franc Lončar morala tožiti časnik „Deutsche Wacht“, ker je ta lažnjive reči o njima razširjal in ker „Deutsche Wacht“, ki itak rada razširja neresnične stvari, ni hotela sprejeti popravka. Pri obravnavi v prvi instanci, katero je vodil g. dr. Dragotin Gelingsheim, c. kr. sodnijski adjunk, je bil urednik „Deutsche Wacht“ Moriz Duftschmid oproščen, ker je bil g. dr. Dragotin Gelingsheim mnenja, da bi moral urednik Moriz Duftschmid se sam s seboj prepirati, če ponatisne popravka, kar se pa ne sme od njega zahtevati, ker bi sicer naročnike zgubil. Tožitelj zastopnik g. drd. Brumen uložil je vsklic proti tej razsodbi. Dne 24. decembra 1891 bila je

vsklicna obravnava pri c. kr. okrožnem sodišči v Celji, katerej je predsedoval gosp. predsednik dr. Adalbert Gertscher sam. Pri tej obravnavi pobijal je gosp. drd. A. Brumen v daljšem govoru razloge prvega sodnika kot protipostavne in celo povdarjal, da, ker je bilo s člankom „Deutsche Wacht“ sumničeno tudi c. k. okrajno sodišče, bi bil moral ta članek, proti kateremu je naperjen popravek tožiteljev, celo konfisciran biti. Vsklicno sodišče pritrdilo je razlogom zastopnika g. drd. A. Brumena razveljavilo razsodbo prvega sodnika ter obsodilo urednika Moriz Duftschmida na 5 gold. globe ali na 24 ur zapora ter mu naročilo, da mora oba popravka ponatisniti; sicer bo lista „Deutsche Wacht“ odklenkalo. — S tem se je merodajni razsodbi c. kr.

najvišjega sodišča, na katero se je opiral zastopnik tožiteljev priborilo zopet potrebno priznanje in tisto veljavo, ki jej gre. — Nemčurji, posebno tisti, ki pišejo v „Deutsche Wacht“, so s tem dobili pouk, kako se v — poštenem listu pisati ne sme. Želeti bi bilo, da na to — božično darilo ne pozabijo.

(„Celjskega Sokola“ odborniki pred sodiščem). „Domovina“ poročala je vže v štev. 13. od 7. nov. 1891, kako veselje je vzbudilo v nemškutarskem taboru v Celju, da je sodiščni pristav g. dr. Karl Gelingsheim obsodil dne 27. okt. t. l. odbornike „Celjskega Sokola“ gg. dr. Jos. Vrečka, dr. Ivana Dečka, dr. Karola Treota, Milana Hočevarja, Franca Lončarja, drda. Jos. Georga in drda. Andr. Dominkuša vsakega na 40 gold kazni. Ti gospodje so namreč odposlali na c. kr. namestništvo v Gradcu zoper policijo celjskega mesta ostro nabrušeno pritožbo zaradi izgredev, ki so jih počenjali pri lanski sokolski slavnosti celjski mestni pobalini proti „Sokolom“ in gostom, ne da bi jih policija ukrotila. V pritožbi pravijo, da se je pokazalo, da mestna policija celjska ni zmožna vzdrževati red, in da se ni opazila pri njej dobra volja za to, tako da se čutijo Slovenci v Celju brez vsake varnosti; zaradi tega naj se odvzame policijska oblast mestnemu uradu, in ista izroči posebnemu vladnemu policijskemu komisarju. — Mestni urad celjski čutil se je po tej pritožbi razžaljenega na svoji časti, in zahteval od državnega pravdnika, naj on zaradi tega toži odbornike „Celjskega Sokola“. To se je zgodilo, in g. dr. Gelingsheim obsodil je vsakega na 40 gld., akoravno so ponudili dokaz po pričah, da je vse resnično, kar so pisali v svoji pritožbi.

Zoper sodbo vložili so obsojenci vsi takoj vzklic, in c. kr. okrožno sodišče je dne 24. dec. t. l. pod predsedništvom g. dr. Gertscherja, predsednika okrožnemu sodišču v Celju samega, vse odbornike celjskega Sokola spoznalo popolnoma nekrive, ter jih oprostilo od vsake kazni. — Tako je resnica in pravica zmagala. — Celjskim nemškutarskim kričarjem pa, ki so tako neznansko veselje imeli, nad obsodbo odbornikov „Celjskega Sokola“ so se nosovi kar pobesili. —

(Premeščanje.) Davčni kontrolor, gosp. J. Rajšp je prestavljen iz Šoštanj v Celje.

(Občina celjske okolice) se je možato uprla terjatvam celjskega mesta, da bi mu nekaj zemljišč odstopila. Tako je prav! Svojo slovensko zemljo moramo čuvati, da je nam nasprotniki ne pograbiijo, zlasti, ko nas Slovence v okolici tako sramoté pred svetom, in na glas kričé in nas obrekujejo, da se nerednosti in nespodobnosti godé v okolici. Če se res kaj zgodi, dotični gotovo

ni drugod doma, kakor v mestu. Naši nemškutarji delajo nam Slovencem sramoto in škodo in škodo celó samemu mestu. N. pr. poslanec Foregger je trdil v državnem zboru, da je draginja v Celji. Vendar je pa dokazano, da je v Celji skoro vse najbolj po ceni v celi Avstriji. S tem se je zameril mož še bolj obrtnikom, ki itak zanj ne marajo. — Prikupiti se je hotel uradnikom, pa se tudi ni.

(Boljše ljudsko-šolske knjige) prireja gosp. gimn. ravnatelj Končnik, znani večak v tej stroki. Nemške slovnice izidejo najbrže še v tem letu v c. kr. šolski zalogi knjig. Slovenska berila pozneje. S tem bode jako vstreženo slovenskemu učitelstvu.

(Občni zbor „Celjskega Sokola“) vršil se je dne 20. decembra. Brat starosta dr. Vrečko pozdravi zbrane člane in izrazi obnem svoje želje glede delovanja društva. Brat tajnik dr. Treo poroča o delovanji „Sokola“ v preteklem letu, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Ker je bil brat blagajnik Lončar radi bolezni zadržan, poročal je tudi tajnik na kratko o denarnem stanji društva. Pri volitvi v odbor bil je dr. Vrečko z navdušenjem in vsikli jednoglasno izvoljen za starosta; z listki pa so se nadalje volili v odbor: Dr. Dečko, dr. Treo, dr. Rosina, Milan Hočevar, Dragotin Hribar in Srečko Magolič, kateri so vsi izvolitev vsprejeli. — Pri raznih nasvetih bilo je stavljenih več predlogov na razvoj društva in omiljenje društvene zastave.

(Božičnica pri šolskih sestrah v Celji) bila je v resnici pravo razvedrilo mladini in nič manj zadostilo podpornikom otroškega vrteca in šole. — Po lepih deklamacijah otrok, predstavljala se je kratka igrice: „Sirota in božično drevo“. Izvajale so naloge deklice iz zavoda in reči moramo, tako dobro in sigurno, da kaj tacega nismo pričakovali. Posebno pa je bilo mično vošilo k novemu letu, katerega je govorila štiri leta stara deklica. — Na to pojasnil je preč. gospod opat Ogradi pomen današnjemu dnevu v lepih, gorečih cerkvi, domovini in državi udanih besedah in razložil, kaka mora biti šola, da je koristna in ina hasek za človeštvo. — Slednjič pa je prišlo najveselejše za mladino in gospa „vornega svetovalca Vašiča razdelila je do sto otrokom deklicam in dečkom popolno zimsko obleko, kruh in drugih dobrih stvari. Častivredne šolske sestre pa smejo biti prepričane, da z njih delovanjem pridobivajo vedno več src, ki bodo gotovo jim vedno hvaležna.

(Železniška proga Celje-Šoštanj) bila je v nedeljo 27. decembra slovesno otvorjena. Ob 8. uri zjutraj jel se je pomikati z zelenjem in štajerskimi grbi okrašen vlak iz

Celja proti Petrovčam. — Na vsih postajah, ki so bile tudi nadičene z zelenjem in zastavami bil je deželni glavar grof Wurmbbrand po občinskih predstojnikih pozdravljan in se je izrekala zahvala državi in deželi za prepotrebno progo. — Kar nas ne more veseliti pri tej železnici je to, da so se slovenski napisi popolnoma prezrli in da se niti postaje in čas postanka ne kliče v slovenskem jeziku. — V Savinski dolini, v kateri živi najmanj 95%, Slovencev in jih je med njimi recimo 80%, ki niti nemščine ne razumejo, je tako postopanje izzivajoče in gotovo proti zdravi pameti. — Ker je nejevolja očita, pričakujemo, da bodo vsi občinski zastopi storili svojo dolžnost in se odločno izrekli v pritožbah na deželni odbor proti takemu ravnanju. Pritožbe bi bilo najbolje skupno izročiti kateremu naših deželnih poslancev, da potem on pojasni v deželnem zboru te krivice.

(Čudno znamenje čara.) V nedeljo popoldne, ko se je pripeljal namestnik baron Kubeck iz Gradca v Celje, bilo je pri sprejemu videti čast. duhovščino z veleč. gosp. opatom na čelu, gosp. okr. glavarja z mnogimi uradniki, profesorji, častništvo, okrajni zastop. itd. Le gospoda mestnega župana dr. Neckermana, ali podžupana, ali vsaj kakega mestnega odbornika nismo mogli zapaziti ondi. — Kaj pomenja to? — Li še vedno križci brenče po glavah? — O nesrečni baron Kubeck! — Zakaj ne gre vse po željah naših mestnih očetov.

(„Deutsche Wacht“) postala je tako otročja, dasiravno jo uredujeta dva urednika, da jo pri najboljši volji ni moč smatrati resnim listom. Te dni prinesla je par ruskih adres, katere pravi, da je dobila od prijatelja, ki jih je posnel iz administracijskega zapisnika „Narodne tiskarne“ pod naslovom „Russisches aus Krain“. Grda laž je slednje, kajti tako neznajnih ljudi „Narodna tiskarna“ nima pod svojo streho in jih med pravimi Slovenci sploh ni dobiti. Sicer nas ne briga, od kod je „vahtarca“ naslove dobila, a zelo zelo otročje je, da misli, da bode s tem denuncirala omenjeni zavod. Za „vahtarco“ se razun par Celjanov, malo kdo briga, a vendar jo to karakterizuje in odkriva njeno plitvo znanje, če misli, da je to pregrešno, ako učenjaki ruski ali na ruskem živeči prebirajo in se zanimajo za razvoj slovenske literature. Mnogo roma med Nemce ruskih in zopet nemških knjig in časopisov med ruske stanovnike, a n'kdar še ni nobenemu listu prišlo na misel, da bi to objavil, kot denunciacijo. — O ubogi bralci „Deutsche Wacht“!

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor) je imel vtorek drugo sejo ter potrdil predlog deželnega odbora, da se v prvi polovici prihodnjega leta začasno pobirajo vse za leto 1891 določene priklade in naklade. Dalje je deželni zbor dovolil, da sme mesto Ptuj pobirati 70 kr. od hektolitra piva in 15 kr. od hektolitra in stopinje vseh žganih porabljenih pijač v l. 1892, 1893 in 1894. Mestu Mariboru se dovoli za prihodnja tri leta, da sme pobirati pri pivu po 70 kr. od hektolitra, pri žganih pijačah pa po 4 kr. od hektolitra in stopinje. Na to je bilo zasedanje končano.

(Premembe pri č. duhovščini.) V Tebarjih je za kaplana postavljen č. g. I. Sušnik.

(Premembe pri učiteljstvu.) Stalni podučitelj pri sv. Trojici v Slov. goricah je postal g. K. Čeh. Za podučiteljico v Galiciji pride gospica M. Sittig iz Smlednika pri Kranji; v Kostrivnici je stalno nastavljena gospica S. Sušar. Umrl je g. S. Mahorič, pomožni učitelj v Slovenjgradci. Na Krškem okraju je stopila učiteljica g. Regnard v Št. Rupretu v pokoj, g. Dolinar (Sittig) v Vel. Dolini se je pa službi odpovedala.

(Častnim občanom) izvolila je občina Velika Pirešča gospoda I. Hausenbichlerja. Na dan sv. Janeza izročila je deputacija omenjenu gospodu med lepimi govori, kateri so naglašali blagonsno njegovo delovanje za Savinjsko dolino, krasno diplomo.

(V Vojniku) je otvoril g. deželni glavar hiralnico, ki bode imela za 150 hiralcev prostora. To je prav čedno poslopje.

(Presvetli cesar) je podaril šolski občini šmartinski na Pohorju 100 gld.

(Posojilnica v Framu) se je že zapisala v zapisnik trgovskega (okrožnega) sodišča v Celji in začne z novim letom svoje poslovanje. Načelnik jej je g. Gert.

(Rudarski nemiri) so bili v Hrastniku in Ojstrem, pa so se že polegli.

(Čitalnica v Brežicah) je Silvestrov večer priredila lepo veselico z dvema gledališkima igrama, tombolo in petjem. Čast jej!

(Šolske novice.) Šola v Selih pri Ptuj se je na 2 razreda razširila; zato je razpisana podučiteljska služba do 16. t. m. — Pri sv. Trojici v Slov. goricah zboruje 6. t. m. sv. Lenartsko učiteljsko društvo. Mariborsko pa 16. v Mariboru. — „Popotnikov koledar“ je ravnokar izišel in se dobiva pri Drag. Hribarju v Celji. Cena 1 gld. 20, po pošti 10 kr. več.

(V Gornji Radgoni) se je s posredovanjem dveh celjskih domoljubov (g. dr. Dečka in Lončarja) osnovala posojilnica, kateri je načelnik g. župnik Belšak. Najboljše znamenje, da bode imela veliko uspeha, je to, da se je graška klepetulja nad njo spodtikala, predno je bila dobro osnovana.

(V Gleichenberg) bode se zidala železnica od Purkle (blizu Radgone); zato se zdaj potegujejo še za nedodelane železniške zveze, n. pr. od Ljutomera v Ormož, ali iz Radgone čez sv. Lenart v Ptuj od tod na Krapino.

(Radi vednih roparskih napadov) na Murskem polji med Radgono in Ljutomerom pošlje se tja blizu 300 vojakov, ki bodo prežali na roparje in tatove, ki prihajajo najbrže z Ogerskega.

(V Laškem trgu) že dela nova šulferajnska dvorazrednica neprilike. Vanjo so namreč vtaknjeni otroci razne starosti in znanosti, ki so se prej šolali na ondodni dvojezični peterozrednici. Zdaj jim pa dvorazrednica ne ugaja; zato nagajajo ondi nastavljenima mladima neizkušenima učiteljskima močema tako zelo, da jih je bil prišel baje sam okrajni glavar pokarat. Tudi stariši že majo z glavo, češ, da ne bode prav, če se otroci slovenščine ne bodo učili. O šulferajn, šulferajn, ti imaš veliko grehov na svoji vesti! —

(Na ptujski Trški gori) praznujeta viničarja Vavpotič in njegova žena petdesetletnico kot zakonska dvojica.

(Sevniška podružnica) sv. Cirila in Metoda je imela zadnji dan leta zabavo v korist glavni družbi.

(Čitalnica v Rajhenburgu) je imela v nedeljo občni zbor.

Druge slovenske novice.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) so se spominjali zadnji čas z blagohotnimi darovi: Vrle gospe in gospodične iz Litije in Šmartna, ki so poslale družbi 10 gld. 35 kr., da se s tem odkupijo medsebojnih novoletnih voščil; pokojna M. Hribar, posestnica v Artižji vasi pri Zatičini, ki ji je volila 5 gld.; č. g. Andrej Volc, kurat v Olševku, ki ji je doposlal v neki družbi nabrane 3 gld. in za vse dobro in lepo navdušeni slovenski in hrvaški vseučiliščniki na Dunaji, ki so ji volili izza kratke dobe že svoj osmi — in sicer znatni dar 20 gld. 30 kr. — Za vse darove, ki kažejo, da je prodrlo zanimanje za našo družbo v vse sloje slovenskega naroda, izreka najsrčnejšo zahvalo

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Bela smrt) nam je proti koncu starega leta pograbila nenadoma dva odlična domoljuba slovenska. V Dunajskem Novem mestu je umrl inženir Fr. Poznik, še mlad mož, doma z Gorenjskega (iz Kroke). Učil se je v Ljubljani in Gradcu, bil inženir v Krškem, kjer je vzel v zakon sestro poslanca Pfeiferja; od tukaj je bil zavoljo narodnosti že pred 14 leti na Dol. Avstrijsko prestavljen. Tudi tukaj je bil velik domoljub slovanski. Podpiral slovenske dijake, slovenska društva, zbornice itd. Pisal je več slovenskih jezikov, bil čist značaj. Izdal je bil v imenu dijakov v vseh slovanskih jezikih knjigo. S tem se pa tudi zameril pri vladi, da je bil nekaj časa brez službe. Nameraval je pisati svoje dni knjigo „Slovenski zidar“. Naj bi se zdaj kateri slovenskih inženirjev tega dela lotil; naj bi naši inženirji hrvatske tovariše posnemali, ki imajo svoje društvo in izdajajo svoj list, kateremu je urednik naš slovenski rojak g. Valentin Lapajne v Zagrebu. — V Ljubljani je umrl mestni blagajnik Vojteh Valenta, mož, ki je v prejšnjih letih bil izvrsten pevec in pevski vodja ter gledališki igralec, slovenski skladatelj in pisatelj ter v obče jako priljubljena in zaslužna oseba. Naj v miru počivata!

(Slovensko učiteljsko društvo) v Ljubljani, ki izdaje list „Učiteljski Tovariš“, enako vrlo, kakor „Popotnik“ uredovan list, imelo je 28. m. m. dobro obiskovan občni zbor. Pri zboru se je nasvetovalo, da bi se v šoli učila pokončna, in ne poševna pisava, kakor jo sploh pišemo. Pokončno pisavo zdravniki priporočujejo. —

(Društvo „Narodna šola“) v Ljubljani je darovalo 2 klavirja, ki ju je od firme Giontini v dar dobilo, šolama v Šmihelu pri Novem mestu in v Gorenjem Tuhinju.

(Za mestnega zdravnika v Ljubljani), namesto pokojnega dr. Ambrožiča, imenovan je naš rojak (doma iz Šmarja), g. dr. Jos. Derč, dobroznan ljublj. zdravnik in odličen domoljub.

(Dolenjska železnica) na Novo mesto in Kočevje se bode začela na spomlad graditi, ker bode kranjska hranilnica potrebno svoto za prvi čas posodila.

(V Novem mestu) je bila cesarska vojašnica na prodaj. Naj bi se za ljudsko šolo, deško in dekliško, kupila!

(V Čepovanu) na Gorškem se je otvorila šola za čipkarijo (špice), kakoršno se je do zdaj le v Idriji in okolici razvijalo. Za učiteljico je nastavljena gospica Podgornikova, sestra znanega in učenega slovenskega pisatelja g. Frana Podgornika.

(Na Goriškem) ima vrlo „Nova Soča“, ki ima velike zasluge za ondodne boljše

narodne razmere, težak položaj, ker se mora tudi z neprijatelji med samimi Slovenci boriti. Kdaj bomo Slovani edini zopet? Kedar bomo imeli same nemške ministre.

(Za občini sv. Jakob v Rožni dolini) in Tolsti vrh na Koroškem je ministerstvo dovolilo, da bodo imele v šoli le slovenski učni jezik.

(Slovenskega popotnega kmetijskega učitelja) Korošci ne bodo dobili tako lahko, kakor si želé. Koroška kmetijska družba ga je že vladi odsvetovala.

(„Mir“) v Celovcu bode 3krat na mesec izhajal. Prav je.

(Na Beneškem), kjer živi onkraj Soče tudi kacic 20.000 Slovencev (Rezijanov), se družba sv. Mohora že kaj širi. S slovensko knjigo se utegnejo ondotni Slovenci še ohraniti slovenskemu deblu, kar bog daj.

(Upravna Krke). Od c. kr. deželne vlade na Kranjskem je bil poslan inženir, ki je meseca decembra pregledoval, kako in koliko bi bilo treba Krke urediti, kakor so v deželnem in državnem zboru zahtevali poslanci.

(Trtnoušna komisija), ki je imela 17. pr. m. sejo v Ljubljani pod predsedništvom g. c. kr. deželnega predsednika samega, sklenila je, da bi se na deželne ali državne stroške poslalo kacic 20 kmetijskih gospodarjev, dolenjskih in vipavskih vinogradnikov v Grm, kjer bi se učili nove vinoreje, ameriških trt, njih izreje in cepljenja. Komisija je tudi priporočala, da bi se v vsaki občini v vinskih krajih zasadile trtnice in uzorni vinogradi z amerišskimi trtami.

(Graška zavarovalnica), ki je po Slovenskem zelo razširjena, ne bode letos dala svojim udeležencem nič povračila, ker je vsled obilnih požarov napravila manj dobička kakor lani, ko je bila dala znatno povračilo 15%.

(Čudotvoren zdravnik) ali kmetijski mazač, neki Srobut iz Vodice pri Colu na Vipavskem, se je klatil okoli Bučke v Krškem in mokronoškem okraju, kjer je babjevernim kmetijskim ljudem vse bolezni ozdravljaj s svojo čarovnijo, z vodo, križi, zagovarjanjem in drugimi neumnimi vražami. Svojo umetnost mora zdaj pred sodnijo zagovarjati.

(Nesreča ali zločin). Od treh bratov Črnetov iz studeniške občine nad Savo, katerim je mati nekaj zapustila, potegnili so enega mrtvega iz Save. Ne ve se, ali se je ponesrečil ali je sam smrt iskal, ali pa so mu morebiti bratje smrt učinili, ker niso bili radi dedščine edini. Sodnijska preiskava bode morebiti to razjasnila.

(Nekaj ponarejenih dvajsetic), ki so bolj rumenkaste, krožilo je v krški okolici.

(Jurčičevih zbranih spisov) je izišel 10. zvezek v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani; obsega „Rokovnjače“ in nekaj drugih spisov. Cena 60 kr. — Bambergova knjigarna v Ljubljani je začela pa Levstikove spise na svetlo dajati.

Druge avstrijske novice.

(V državnem zboru), ki zdaj čez praznike počiva, imeli so izvrstne govore pred prazniki gg. slovenski poslanci: dr. Gregorčič, ki se je oziral najbolj na goriške razmere. Naš dr. L. Gregorec, ki je kaj ognjeno in odločno govoril, in dr. Ferjančič, ki je posebno to poudarjal, da kažejo naši c. kr. uradniki večjo pozornost nemškemu društvu, kakor je „šulferajn“, nego slovenskim zborom, kakoršne prireja prekoristna družba sv. Cirila in Metoda. O izvrstnem govoru dr. L. Gregorca, s katerim je naslikal politične razmere in postopanje uradnikov na Spod. Štajerskem bomo govorili še obširneje in navedli ga v glavnih potezah, da se prepričajo naši čitatelji o delovanju naših poslancev.

(Novega ministra) smo dobili za božično in novoletno darilo, pa ne mi Slovenci, tudi drugi avstrijski Slovani ne, tudi nam bolj pravični katoliško-politični Nemci ne — marveč nemško-liberalni Nemci, s katerimi držé naši nemškutarji. Ta minister je grof Kuenburg iz Linca. Zdaj bode ministerstvo skoro bolj čisto nemške barve — za Čeha in Slovence bode to veliko slabše. Kaj bo, ko se je že do zdaj nam kruh po mačehino delil?!

(Hrvatski pedagoški književni zbor) je izdal zopet letos tri lepe knjige za učitelje in učence. Knjiga „Lepa naša domovina“ ima vse polno krasnih slik iz Hrvatske.

(Italijani) v južnih Tirolih niso bili pri volitvah v deželni zbor edini in so volili pristaše raznih nazorov, take, ki bodo šli v zbor, in take, ki bodo doma ostali. Naj počno po svojem, njih zadeve so bolj zamotane, kakor slovenske; zato se ne čudimo, če so si z vlado navskriž.

(Slavonske gozde) hoče v veliki meri prodati ogerska vlada, in to precej pod ceno, kar peče hrvatske domoljube in jezi hrvatske lesne trgovce.

(Dolenje-avstrijski deželni zbor) bode učiteljem na Dunaji plače povišal.

Ogled po širokem svetu.

(Bolgarija) bode priredila bodoče leto v spomin desetletnega obstanka svojega kot samostalna država razstavo v Plovdivu.

(**Nemški cesar**) je bil tako vesel, ko je nemški državni zbor sprejel trgovinsko pogodbo z Avstrijo in Italijo, da je svojega prvega ministra Kaprivi-ja (slov. morda Kopriva) v grofovski stan povzdignil.

(**Med Bolgarijo in Francijo**) je nastal mal prepir, ker so bili Bolgari iz svoje dežele iztirali nekega francoskega časnikarskega dopisnika.

(**V Rimu**) bode začel na papeževem semenišči profesor staroslovenščino učiti.

Tako spoštuje sveti oče papež naš jezik; kaj pa nekaterniki okoli Reke in v Zadru?!

(**Na Italijanskem**) je snežena burja pogonobila čez 100 delavcev, ki so delali novo železnico.

(**Ognjenik Etna**) na Siciliji je začel bljuvati. Bati se je potresov, vsaj v njegovi bližini.

Dopisi.

Od Save. (O potrebi sejmov v Krškem.) V Krškem bi bil tedenski sejem za svinje jako potreben in bi koristil mestu, kakor okolici in celemu sodniškemu okraju, da še bližnjaj Štajerski. Sedanji boj za obstanek je hud. Na eni strani vedno večje naklade na občane, na drugi pa uime. Zasluzkov ni, pridelkov malo in še ti slabi. Trsna uš grozi uničiti vinorejo, ktera je večino prebivalstva preživljala. Treba bo pretresovati, kako gospodarstvo predrugačiti in na bolje obrniti. V ta namen se živinorejca sploh, posebno pa svinjereja priporočnje. S to se da mnogo prigospodariti, ne znabiti toliko s pitanjem prascev, kakor z izrejo mladih prasce, kteri se zmeraj prav lahko in vselej za gotovo prodajo. Že sedaj se zanj veliko denarja pridobi, če se pa ta reja še bolj razširi in vdomači, tem več. Ta reja bi se izdatno pospešila po svinjskem sejmu vsaki teden v Krškem, ker so že itak tedenski sejmi za drugi živež. Tudi ti bi ob jednem živalneji postajali. V Krškem bi se veliko več denarja spečalo, kar bi trgovcem in obrtnikom le v prid bilo.

Krško je kakor pripravno za tak sejem. Prostor za sejmišče je na razpolago. Železniška postaja na bližnjem Vidmu, živinozdravnik za ogledovanje je pri roki, okolica pridna, gospodarna, samo večje spodbuje je treba.

Sedaj gonijo s polja, od Rake, iz Rajhenburga, Blance, Sevnice, Vidma svinje v Brežice, hodijo jih tja kupovat, kar bi vse lahko bližje, v Krškem opravili.

Z ozirom na te razloge je občinski zastop v seji 28. p. m. sklenil, da prosi deželno vladu za dovoljenje tega in žitnega sejma v Krškem.

Od Laškega. (Rojaki, naprej!) Minulo je leto, „Domovina“ je srečno končala svoj prvi tečaj; spolnovaje zvesto načela, katera si je v svoj program postavila. Veseli nas, da v staroslavnem Celji ni izumrl slovenski čut, da slovenski živelj napreduje. K

temusiti predraga „Domovina“ dosti pomogla, osrčujé mlačna srca za slovensko stvar. Želimo ti vsestransko tudi v bodoče obilnih uspehov. Obljubimo kot poštenci Slovenci, biti vsikdar zvesti sinovi i hčere matere Slovenije. Zaupaje v božjo pomoč, hočemo se otresti bremena nasprotnikovega. Ljudstvo se probuja, se zaveda; tam kjer sedaj nasprotnik vlada, gospodarili bodo naši možje. — V okrajnem zastopu, v okrajnem šol. svetu, hočemo imeti mi prvo besedo. Mi smo davkoplevačaleci, deca je naša. Teraj čez svoje hočemo sami gospodariti, ali ni to naravno?! — Osnujmo si svojo posojilnico, kjer se bode slovenski uradovalo, Slovenci se podpisavali, da ne bode treba strahu imeti pred našimi posilincmi. — Slovenci, pomagajmo si sami, in Bog nam bode pomagal! Grenkoslad.

Iz Kostanjevice. Gospod dopisnik iz Kostanjevice v 16. številki „Domovine“ poudarja med drugim, da bi bilo dobro, da bi si osnovali posojilnico. To resnično potrebo čutijo rodoljubi ne le v Kostanjevici, ampak tudi v celém kostanjeviškem sodniškem okraju. Dokaz temu, da je tukajšna jako delavna kmetiška podružnica že pred enim letom izvolila osnovalni odbor, kteri bi bil imel vse potrebno pripraviti, da se oživi toliko potrebna okrajna posojilnica. Osnovni odbor, posebno dva člana tega odbora, sta se trudila, da sta sestavila tukajšnjim razmeram prav primerna pravila in ta mesec bi se bili sklicali rodoljubi k prvemu zboru. Ali zgodilo se je, da nas zapusti g. Rn. ki je bil odmenjen biti voditelj temu podjetju. Zdaj pa ne vemo, če se bo posojilnica tako kmali oživila. Ne manjkalo bi sicer za to sposobnih mož, a manjka pa blagih src.

Zdaj hočem pa kaj bolj veselega povedati.

Tukajšnje ljudstvo, ki se pred par leti ni skoraj nič brigalo za sadjerejo, se je pričelo prav dobro za njo zanimati. Mnogo

zlahtnega sadnega drevja so napredni gospodarji že posadili in tudi bolj počasni njih sosedje so se pričeli gibati.

Kmetiška podružnica je napravila s pomočjo slavnega deželnega odbora 5 poskuševalnih vinogradov in nekaj razumnih gospodarjev se je lotilo napravljati nove vinograde z ameriškimi trtami. Neverni Tomaži so se jim posmehovali in le malokdo je hotel verjeti, da bo iz tega kdaj kaj. Letos pa že rigolajo tudi taki, ki bi bili poprej prisegli, da se ameriških trt ne dotaknejo nikdar. Vedno poprašujejo po sajenkah in reznicah riparije; za druge vrste se malo menijo. Če bo šlo tako naprej in če slavni deželni odbor ne bo preskop s podporo, bomo kmali imeli zopet lepo zelene gorice in boljše vinograde ko poprej.

Ljudstvo se je poprijelo živinoreje bolj, ko še pred malo leti; sadi sadno drevje, napravljajo nove vinograde, toraj bo resnica, da nam bo trtna uš prinesla boljše čase.

St. Jurij ob Taboru. „Bralno društvo pri sv. Jurji ob Taboru“ imelo je dne 27. decembra 1891 svoj redni občni zbor, ki je bil primerno dobro obiskan. Gospod predsednik Martin Ropas srčno pozdravi navzoče društvenike. Za njim poročata društveni tajnik in blagajnik. Iz teh obširnih poročil povzamemo, da je društvo v preteklem letu sicer tiho pa prav vrlo delovalo in da se je pravi društveni namen povsem dosegel. Pristopilo je v teku leta 10 novih udov in jih društvo danes šteje 60, kar je gotovo znatno število.

Knjižnica šteje 173 knjig ter je narasla v tem letu za 20 knjig, 11 darovanih in 9 kupljenih. Izposodilo se je društvenikom 105 knjig. Društvenikom na razpolago je bilo 19 časopisov in sicer 15 slovenskih in 4 nemški, ki so se prav pridno čitali, kajti na dom se je izposodilo 735 časopisov.

Gmotno stanje društveno je ugodno vkljub temu, da se je izdalo le za časopise in knjige nad 60 gld.

Potem so sledile volitve z nastopnim izidom: gg. Korun Valentin, kand. prof. predsednik, Blaž Brišnik, gostilničar, podpredsednik, Fr. Šorn, nadučitelj, tajnik, Fr. Sternad, mizarski mojster, blagajnik, M. Ropas, izdelovatelj glasovirjev in Alojzij Lesjak, posestnik, odbornika; slednjič kot pregledovalci računov gg. A. Rožaj, K. Eberline in gospa C. Korun.

Za leto 1892 naročili se bodo večinoma dosedanji listi in knjige.

Slednjič moram, žal! omeniti še jednoglasnega sklepa, da se nek dosedanji društvenik, ki s svojim slabim vedenjem žali društveno čast in je že mnogo škodoval

društvenim težnjam, iz društva izključi, kar se mora v prospeh in ugled bralnega društva le odobravati.

Od Save. (Trsna uš.) Avstrijsko ministerstvo za poljedelstvo je pred kratkim izdalo poročilo o razširjenju trsne uši v kronovinah naše državne polovice do konca leta 1890.

Po teh izkazih je:

vinogradov	od teh je okuženih ali sumljivih
na Dolnjem Avstrijskem	39.713 ha 7.348.01 ha
na Štirnem	34.056 " 5.441.42 "
na Kranjskem	11.631 " 6.023.50 "
v Istri	47.060 " 7.126.33 "
v Trstu (v okolici)	1.244 " 1.244.00 "
na Goriškem	6.976 " 419.40 "
na Moravskem	12.134 " 259.26 "
vkup 152.814	28.461.92 "

Iz sledečega podrobnega izkaza za Štirnjo je razvidno, koliko vinogradov je do konca leta 1890 že okuženih ali sumljivih in pa, kako se je trsna uš od leta do leta naprej pomikala. Kjer se enkrat vgnjezdijo, od tod bližnjo okolico napada. V teku kakih par let se po dve ure daleč v okrogu razširi. Prav dalekih skokov pa skoraj ne dela. Povsodi se pot zasleduje, katero je korakala.

Pridejana letnica naznanja leto, v katerem je bila trsna uš v isti občini najdena. Mera vinogradov je izračunjena po hektarih. (1 hektar meri 1 oral 1180 □ sežnje.)

Okrajno glavarstvo Brežice.

Okužene občine	z vinogradi
1880 Kapele	ha 25.31
1880 Bizeljsko	" 436.37
1880 Pišce	" 212.18
1881 Bojsna	" 29.30
1881 Globoko	" 92.06
1882 Sromlje	" 265.49
1882 Artiče	" 75.77
1882 Pleterje	" 115.11
1882 Videm	" 165.38
1882 Sv. Peter	" 188.71
1886 Lastniče	" 86.26
1886 Buče	" 54.71
1886 Verače	" 80.03
1886 Križe	" 43.35
1887 Podsreda	" 19.94
1887 Veternik	" 19.53
1887 Gorjane	" 70.65
1887 Koprivnica	" 34.36
1887 Veliki kamen	" 40.18
1888 Zdole	" 64.08
1888 Piljštanj	" 38.36
1888 Zagorje	" 12.98
1888 Drenskoreber	" 29.69
1888 Virštanj	" 120.59
1888 Imeno	" 58.34

1889 Sedlarjevo	9.76
1889 Sopote	34.89
1889 Podčetrtrek	11.13
1884 Senovo	24.45
1887 Raztes	6.77
1888 Blanca	27.46
1888 Sevnica	50.23
1890 Arneško	15.20

v Brežkem okraji vkup ha 2560.12

Okrajno glavarstvo Ptuj.

1886 Turški vrh	ha 199.50
1886 Gorenjski vrh	" 124.19
1886 Zavrče	" 78.70
1887 Gruškovec	" 130.00
1888 Sv. Elizabeta	" 102.08
1888 Slatina	" 71.92
1888 Veliki Okič	" 150.22
1888 Velika Varnica	" 88.16
1889 Sv. Barbara	" 105.45
1890 Sv. Trojica	" 42.07
1890 Plat	" 15.46
1890 Sv. Hermagor	" 25.44
1890 Takačevo	" 32.79

V Ptujskem okraji vkup ha 1165.98

Okrajno glavarstvo Celje.

1889 Roginskagorica	ha 115.00
1890 Koretno	" 29.88

V Celjskem okraji vkup ha 144.88

Okrajno glavarstvo Maribor.

1888 Sv. Jakob	ha 605.93
1888 Vukovski dol	" 105.80
1889 Karčevina	" 147.17
1889 Rančji verh	" 47.42
1889 Vosek	" 68.68
1889 Jarenina	" 143.29

1889 Sv. Peter	" 329.38
1889 Dobrenc	" 122.77

V Mariborskem okraji vkup ha 1570.44

Skupni razgled.

Vinogradov je		od teh je okuženih	
v okraji		ali sumljivih	
Brežkem	ha 3.434	ha	2.560.12
Ptujskem	" 6.806	"	1.1165.98
Mariborskem	" 7.579	"	1.570.44
Celjskem	" 5.011	"	144.88
Skupaj 22.830		ha	5.441.12

Vsi vinogradi v teh štirih glavarstvih merijo 39.572 oralov, mej temi pa je do konca 1890 okuženih ali sumljivih 9.455 oralov. Če se računi pridelek od oralu na 40 veder vina, vedro pa poprek po 6 gld., znese na leto 9.455 oralov lepo svoto **2,401.200** goldinarjev. Če ravno zdaj ne gre še ves ta denar v zgubo, ker okuženi vinograd nekaj časa še po malem rodi, dokler se počasi ves ne posuši, vendar je svota že velikanska, ktero so vinogradniki od začetka 1880 po trsni uši zgubili. Nevarnost pa vedno še raste, ker se uš zmirom širi. Občine, v katerih se je uš letos našla, še v temu izkazu niso navedene. To je brez dvoma gotovo, da bo uš vse vinograde do zadnje trte pokončala, ali prej ali pozneje. Edina do zdaj poznata pripomoč zoper njo je ameriška trta. Te se je treba nemudoma in z vso silo poprijeti. Stroškov in dela bo neznanu veliko, pa vstrašiti se ne sme.

S pogumom in božjo pomočjo pa bo šlo!

Za poduk in kratek čas.

Lepe in koristne slovenske knjige.

Spisuje Ivan Lapajne.

Obrtno spise.

Sestavil Anton Funtek, c. kr. strokovni učitelj v Ljubljani. Natisnil in založil Dragotin Hribar v Celji. VIII in 165 strani v osmerki. Cena vezanemu iztisu 80 kr.

V starih časih je rokodelstvo cvetelo. Rokodelci so bili prvi meščani. Oni so sezidali mesta, oni postavili temelj pravemu meščanstvu, ni ohranjevali meščanstvu blagostanje. Dolga in lepa je povest, kako krepko se je držalo rokodelstvo proti koncu srednjega veka in kako si je to krepko ohranilo tudi v novem veku do devetnajstega stoletja. V našem veku pa je začelo rokodelstvo tem bolj pešati, čim bolj se je

velika obrt razvijala. Do vrhunca je oslabila moč rokodelstva takrat, ko niso vedeli, od kod prihaja vzrok temu z'u, takrat, ko se je mislilo, da bode svoboda vsega obrta rokodelstvu na noge pomagala. In res, vlada je pred kakimi 40 leti dovolila, da je malemu obrtu dala vso svobodo, kakor so jo imeli veliki obrtniki, fabrikantje, katerih tovarne, poguba vseh malih obrtnikov, so rastle, kakor gobe iz tal. Toda vsled svobodnega obrta se rokodelstvo nikakor ni moglo opomoči; dobili smo bili vsled tega le veliko, pa slabih, ker neizkušenih rokodelcev, pravih mojstrov-skaze. Vlada in poslanci so začeli premišljevat, kako bi se zopet dalo kaj za važni obrtni stan storiti. Državna modrost jih je poleg ljubezni do obrtnikov k novi obrtni postavi naklonila.

V obrtnem stanu so videli naši državniki najbolj zdravo jedro meščanstvu; dočim se jim je velika tropa lačnih, neizobraženih delavcev, katerih fabrikantje ne morejo ali nočejo potolažiti, nevarna zdela državnemu redu. Zato so čisto prav storili, da so to dobro vez med bogatini in reveži, med učenjaki in nevedneži začeli podpirati, in to z novo obrtno postavo, ki je marsikaj dobrega vpeljala. Dobra stran tega novega zakona je, da naj se rokodelci prej izučé v svojem obrtu, predno ga samostalno izvršujejo, da morajo torej prej svojo sposobnost izkazati. Druga poglobitna terjatev nove obrtne postave je, da se morajo rokodelci zopet v zadrage združevati, kakor so se že v starih časih. Škoda le, da imajo nove obrtne zadrage premalo pravic. Kar je pa najvažnejše je to, da skrbi nova postava za omiko, za izobraževanje rokodelcev.

Vlada je v ta namen v najnovejšem času veliko obrtnih šol ustanovila, n. pr. po velikih mestih ima velikanske zavode za razne obrtne stroke, v malih mestih pa le male, za posamezne stroke. Tako je n. pr. v Ljubljani strokovna šola za lesni obrt in za vezenje, in sicer s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Po drugih večjih mestih v obsegu slovenskem so sicer tudi razne manjše obrtne šole, toda ne s slovenskim učnim jezikom. V naši bližini ste veliki obrtni šoli le v Gradcu in Trstu. Po malih mestih in trgih si pa vlada prizadeva, zlasti kjer so učitelji za to vneti, da se osnujejo mali obrtni nadaljevalni tečaji, kjer se le nekoliko učé (po 2 ali 3 dni na teden v 2 večernih in nedeljskih urah) obrtni učenci. Takih šol je že po vsem Slovenskem, in sicer na Kranjskem s slovenskim učnim jezikom. (Na spodnjem Štajerskem jih je malo, pa še te so večinoma nemške.)

Kakor je pa treba za vsako šolo knjig, tako tudi za obrtne. Ta knjiga, ki jo imamo pred seboj, je prva obrtno-šolska knjiga v slovenskem jeziku. Zato smo jo tako z veseljem pozdravili. In zakaj neki še?

Dandanes tudi slovenskemu obrtniku več ne zadostuje, da dela le z rokami; delati mu je včasih tudi „z uma svitlim mečem“. Tudi slovenski rokodellec mora včasih za pero prijeti, računati, risati in pisati. Ta knjiga uči slovenskega obrtnika, kaj in kako naj piše vse lepe — v svojem milem materinem jeziku. Do zdaj so bili skoro vsi naši obrtniki le v tujem, nemškem, laškem jeziku izobraženi. Ni čuda, ker niso imeli ne šol, ne knjig v svojem jeziku. Zdaj bodo pa gotovo radi segli po dobrem navodu v slovenskem jeziku. Ta knjiga, o katerej nam prostor danes ne dopušča, da bi mogli

navesti, kaj obsega vse), pa ni pisana samo za šolo, ampak tudi za rabo v praktičnem življenju.

(Konec prihodnjič.)

Narodni koledar

za prestopno leto 1892.

Uredil, tiskal in založil Drag. Hribar v Celji. Cena vezanemu iztisu 45 kr. IV. letnik.

Kako smo Slovenci napredovali! Pred 40 leti nismo imeli v stroki koledarjev drugega kakor kranjska pratika. Zdaj pa že v tej stroki pride toliko na dan, da je veselje! Kaj praktičen je ta koledar! Pred vsem mi ugaja to, ker je vezan. Na ta način lahko človek knjigo dan na dan rabi, ne da bi se mu že v prvem mesecu raztrgala. Drugič je njegova vsebina zelo primerno razdeljena. Najprvo prinaša 74 strani (z inserati narodnih obrtnikov več) debela knjiga običajno koledarsko tvarino o novem letu 1892, potlej ima ključ za določilo vremena, časoslovne zgodovinske podatke, državne barve evropskih držav, dneve žrebanja raznih domačih in tujih srečk. Pri pravem koledarju ima dokaj praznega prostora za bilježke in račune za posamezne mesece. Za koledarjem sledi sledeča v vsakdanjem življenju kaj porabna tvarina, namreč: Deželni patroni, nove mere in uteži, cesarski rodopis, sedanji vladarji evropski, splošne določbe c. kr. pošte in lestvica za pristojbine kolekov. Zdaj pride šele zabavni del na vrsto; tu se opisuje profesor in pisatelj slovenski, duhovnik J. Marn v Ljubljani, ki je predsednik „Matice Slovenske“, potlej je opisan Jurij Šubic, pokojni slikar slovenski, dr. Fr. Celestin, profesor, filozof in pisatelj slovenski v Zagrebu ter 82letni starček Matija Majar, koroški duhovnik in pisatelj slovanski, ki še v Pragi živi. „Narodni koledar“ prinaša tudi slike teh slavnih slovenskih mož.

Obširnejši spis v njem je iz peresa J. L. (Lapajne), ki piše o denarnih zavodih in denarnih razmerah po Slovenskem. Iz njega izvemo, koliko je narodnih denarnih zavodov (posojilnic in hranilnic) po Slovenskem in koliko tujih, koliko denarja in koliko dolga imajo, koliko ima slovensko ljudstvo prihranjenih in v teh zavodih naloženih novcev in tudi to, koliko je tim zavodom dolžno. Spis je zanimiv in poučen. V zadnjem spisu, v „razgledu po svetu“ govori gibčni in delavni urednik o „družbi sv. Cirila in Metoda“, katero tako rad podpira, o slovenskih posiancih, osobito o Nabergoju, o slovenskih društvih, o bivanji cesarja na Štajerskem, o potovanji ruskega carjeviča, o ranjkem Moltkeju itd. Naposled ima „N. Koledar“

seveda tudi vse semnje po Slovenskem. Po vrh prinaša pa veliko oznanil slovenskih obrtnikov, katerim za novo leto iz srca privoščimo, da bi imeli veliko uspeha, kajti Slovenci se moramo v resnici, ne samo z besedo in peresom ravnati po češkem geslu: „Svoji k svojim“.

Veselo in srečno novo leto

vošči

vsem prijateljem in znancem

Dragotin Hribar.

Št. 20160.

(3) 1—1

Razglas.

C. kr. mestno deleg. okrajno sodišče v Celji naznanja:

Zapuščini, dne 15. decembra l. 1891. v Teharjih umrlega župnika čast. gospoda Tomaža Jeretina, dovoljena je prostovoljna dražba vseh v zapuščino spadajočih stvari, kakor posebno: konji, goveda, prašiči, vozovi, hišno in poljsko orodje, vino, pohištvo itd. in se za to dražbo določajo dnevi

4., 5. in oziroma 7. januarja 1892 vsakokrat dopoldne od 9—12. in popoldne od 2—5. ure v župnišču v Teharjih z opombo, da se bodo vsi vsiklicni predmeti največ ponujajočemu, če potreba tudi pod vsiklicno ceno proti gotovi plači in takojšnji odstranitvi oddali.

Dražba pričela se bude s prodajo živine.

C. kr. mest. deleg. okrajno sodišče.

V Celji, 29. decembra 1891.

„Prijateljem“.

Polka française za glasovir
zložil

(41) 2—1

Anton P. Arzenšek.

— Op. 2. —

Cena 60 kr. — Sedaj prodaja se po znižani ceni za 45 kr. — Naročila pošiljajo naj se na: Dragotina Hribarja v Celje.

Radi tega pa ta koledar, ker je tudi v resnici te nizke cene vreden (vsaj vezanje in kolek 16 kr. staneta), prav toplo priporočamo vsem Slovencem od kraja, osobito pa slovenskim obrtnikom. Naj zlasti oni svojega tovariša podpirajo!

Naznanilo.

V novo prezidani hiši v Spodnji Hudinji ob glavni cesti, nasproti gostilne „Zum Wilden Mann“ so tri prav na novo pripravljena

stanovanja,

obstoječe vsako iz velike in male sobe, kuhinje in skladiščem za drva, takoj za oddati.

Vse drugo izve se natančneje v omenjeni hiši. (32) — 1

Priporočilo in naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem 1. januarja 1892 leta prevzel gostilno

„pri jelenu“

(zum Hirschen)

v Celji.

Priporočam se veleč. duhovščini in sl. občinstvu za mnogobrojni obisk. Stregel bom z dobrim, pristnim vinom, izborno kuhinjo in točno postrežbo.

Ob enem javim, da je na razpolago tudi dober, zračni konjski hlev. Ravno tako so dobili tudi sobe za popotnike.

Z velepoštovanjem

Josip Kostamaj,
gostilničar.

(2) 1—1.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da odprem svojo

notarsko pisarno

v Gornjem Gradu

z novim letom.

Ivan Fischer,
c. kr. notar.

(1) 2—1

Mesečna soba

z opravo odda se 1. januarja v hiši dr. Josipa Serneca v Celji. (38) 3—1

Narodni Koledar

za prestopno leto

1892.

Uredil in izdal

Dragotin Hribar

v Celji.

Cena 45 kraje, po pošti 50 kraje.

Dečka

ki je dovršil meščansko šolo ali par gimnazijalnih razredov, je poštenih starišev in zdrav sprejme takoj v učenje

tiskarna Dragotina Hribarja v Celji.

Zaloga popirja, risalnega in
pisalnega orodja

Dragotina Hribar-ja

— v Celji —

priporoča častiti duhovščini in sl občinstvu

svojo zalogo raznega lepega in ukusnega galanterijskega blaga ter razne šolske predmete za mladino in društvene igre.

Cenjenim trgovcem in preprodajalcem: zlato peno, barvani in svilnati popir, žico, perje in seme za cvetlice i. t. d.

po najnižjih cenah.

STEFAN BOUCON,

— stolar —

Jraške ulice št. 23, CELJE

se priporoča za napravo vsakovrstnega v njegovo stroko spadajočega dela. Prevzame tudi vsako popravo stolov pletenih s slamo in žico. — Cene nizke, delo solidno in trajno. 1—1

V društveni tiskarni DRAGOTIN HRIBAR

izšle so ravno kar naslednje knjige:

„Obrtno spise“, sestavil Anton Funčič, tek, c. kr. strokovni učitelj v Ljubljani. Cena 80 kr., s pošto 85 kr.

„Zbirka domačih zdravil“, kakor jih rabi slovenski narod, s poljudnim opisom človeškega telesa. Drugi natis. Cena 40 kr., s pošto 45 kr.

Dalje priporoča

„Novo Pesmarico“,

zbirko najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesmi. Cena mehko vezani 80 kr., elegantno vezani gld. 1.20, s pošto 10 kr. več.

Kuverte in pismen popir

priporoča D. Hribarjeva tiskarna v Celji.

Zaloga specerijskega blaga

Milan Hočevar

Celje, Graška cesta, 3

Velika zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, čokolade, kakao, riža, finega olja, vinskega kisa, raznovrstnega čaja, pravega ruma, slivovke sremske, kranjskega brinovca, kognac, vinskega žganja, najboljša štajerska in avstrijska vina v butilkah, malaga, madeira, sheri in raznega šampanjca, avinjske masti, masla, švicarskega in parmazanskega sira, ogrskih salam, sardel, sardin, makaron, južnega sadja, sliv, lešnikov, najboljša moke, vsakovrstnih popolnoma zanesljivih semen i. t. d., i. t. d., i. t. d.

Raznovrstne mineralne vode.

Zagotavljam zanesljivo in najcenejšo posredbo vkljub vsaki konkurenci.